

Desatero pražského cestujícího

aneb

Jak užívat služeb MHD ke vzájemné spokojenosti

9. Ohleduplnost

"Ohleduplnost vůči spolucestujícím znamená co nejméně je zatěžovat naši přítomností, ale zároveň být připraven nabídnout jim pomoc."

Žijeme v době, jež ohleduplnosti příliš nepřeje. Alespoň zdánlivě. Každý máme přeci dost svých starostí, tak jaképak ohlížení se na druhé. Vždy se přeci najde dostatek důvodů, proč zrovna dneska na ohleduplnost čas prostě nemáme. Pracovní den za sebou, tašky přeplněné nákupem, hlavu neméně plnou neřešitelných problémů, tak proč bychom měli té vystupující babičce dávat přednost? A co je komu do toho, že si během jízdy vyndáme svačinku a dáme se do jídla? Je ať si každý pěkně hledí svého. Je až s podivem, kolik argumentů pro obhajobu vlastní nedokonalosti máme. Když však není někdo ohleduplný k nám, s neskonálním údivem se tážeme: Jak je takováto bezohlednost možná?

Paradoxně tak vyčítáme druhým to, co sami u sebe bez skrupulí obhajujeme. Než začneme povídání o tom, co znamená ohleduplnost v pražské hromadné dopravě, měli bychom si vryt do paměti základní motto: Kdo není ohleduplný vůči ostatním, nemá právo odsuzovat bezohlednost ostatních vůči sobě.

Když ohleduplnost je natolik široký pojem, že lze někdy jen velmi obtížně určit, kdy máme ještě myslet na druhé a kdy už jde pouze o naši osobní věc. Lze vůbec tuto hranici nějak vymezit? Samozřejmě, vymezení ohleduplnosti je věc nesnadná, existuje však jedna účinná pomůcka, jedno užitečné heslo: Nečiň druhým to, co nechceš, aby oni činili tobě. Zkusme nyní touto tezí poměřit jednu běžnou jízdu pražskou hromadnou dopravou. Začneme příchodem na zastávku. Ohleduplnost nám velí, abychom služeb Dopravního podniku využívali pouze v čistém oděvu. Jak by se nám asi líbilo, kdyby se v autobuse při návratu z divadla o náš sváteční oděv oťel někdo v zabláceném kabátě? Zřejmě bychom nedávali najevo pocit příliš velkého nadšení. A nejde jen o nás, blátem nebudou jistě nikterak nadšeny ani autobusové sedačky. Čistý oděv ovšem není jediným potřebným předpokladem k tomu, abychom se k našim spolucestujícím chovali ohleduplně ještě před nástupem do vozidla. Další předpoklady se týkají našeho stavu, především zdravotního. Je skutečně nezbytně nutné, abychom s chřipkou či jinou běžnou nemocí jezdili městskou dopravou? Samozřejmě, jedeme-li k lékaři na vyšetření a nemáme jiné možnosti přepravy, služeb Dopravního podniku využijeme, ale vzpomeňme si, kolikrát jsme s horečkou na krku (a bolením v krku) jeli si jen tak "něco zařídít". Nejenže to přitíží našemu zdravotnímu stavu, ale především to od nás není férové k ostatním cestujícím, kteří určitě netouží být nemocní. Být nemocný je samozřejmě lidské a stejně tak i pocení patří k přirozeným fyzickým projevům člověka. Často se domů vracíme po celodenní dřině, s těžkým nákupem a unavení. "Vůně", kterou sami možná ani nevnímáme, však může naše spolucestující v metru nelibě pošimrat v nose. A přitom stačí používat vhodný přípravek proti pocení. Budeme se tak cítit příjemně nejen my, ale i naše okolí. Posledním předpokladem ohleduplnosti před nástupem do dopravního prostředku je - eufemisticky řečeno - naše naladěnost. Tento předpoklad se vztahuje především na ty z nás, jež si občas přihnou ze sklínky více, než je zdravo. Že je jízda s takovými lidmi doslova utrpením pro spolucestující, není třeba nijak rozvádět, každý máme jistě vlastní zkušenost.

To je jasné, vždyť osobám opilým, nemocným a s mimořádně znečištěným oděvem dokonce Městský přepravní řád zakazuje vstup do vozidla. Jak je to však s ohleduplností přímo ve vozidle? Ne tak zhruba, na jeden základní projev ohleduplnosti bychom úplně zapomněli. Při vstupu do vozidla vždy dáme přednost vystupujícím osobám. Zní to jako fráze, ale zkusme se někdy kolem sebe podívat, kolik lidí si je této "fráze" vědomo. Když se tedy dostaneme dovnitř vozidla, zaujmeme místo k stání (tak, abychom neprekáželi ostatním cestujícím nebo kočárku na plošině) či k sezení. Zbývá-li ve vozidle posledních pár míst k sezení, z nichž jedno nás neodolatelně přitahuje, měli bychom se nejprve rozhlédnout, není-li mezi stojícími pasažéry někdo starší než mi sami a pokud ano, je ukázkovým příkladem ohleduplnosti a slušnosti mu toto místo nabídnout k využití. Jestliže jsme již mezi sedícími, postupujeme stejně. Během jízdy vozidla je hlavní zásadou zbytečně neobtěžovat spolucestující. Kdybychom si udělali pomyslnou stupnici, nejnižším stupněm obtěžování ostatních je hlasitá mluva. Někteří z nás jsou temperamentnější a ani si neuvědomují, že hlasitost jejich projevu ostatní cestující ruší, není to však žádná nehorázná neslušnost, kvůli níž by si bylo třeba stěžovat. Naopak někdy si člověk vyslechne i docela zajímavé historky. Za střední stupeň obtěžování ostatních lze považovat konzumaci jídla a pití v dopravních prostředcích. To již není žádná legrace, nejenže nejíme (i při snaze Dopravního podniku o co největší čistotu vozů) v nehygieničtějším prostředí, ale navíc se může klidně stát, že umažeme či polijeme ostatní ve voze. Vrcholem bezohlednosti je pak kouření v dopravních prostředcích.

Takže chceme-li se chovat v dopravním prostředku ohleduplně, měli bychom naší přítomností co nejméně zatěžovat spolucestující, ale zároveň bychom měli být neustále připraveni nabídnout jim pomoc. Přesně tak. Není to nic složitého a věřte, že se vám hned bude jezdit lépe s povznášejičím pocitem vykonání dobra pro druhé. Takový pocit je k nezaplacení.